ب) عدم اتصاف هوش مصنوعی به صبا‌وت

اگر به این صورت باشد، هوش مصنوعی در عرف عقلاء صبی نیست. اگر صبا‌وت مانع است، و صبا‌وت هم یعنی اقدامات غیر حکیمانه و غیر عاقلانه‌ای که سرش کلاه میرود و در معرض غرر است، خب به‌طور قطع، هوشی که چنین اقدامی هوشمندانه میکند، صبی نیست. صبا‌وت مانع است، ولی این مانع، در او نیست. ببینید چقدر تفاوت کرد. اگر بلوغ شرط است، تا نهایت، هوش مصنوعی بالغ نخواهد بود، چون انسان نیست. اما اگر صبی مانع است، خب این مانع را ندارد. چرا؟ چون صبی نیست. همینطوری که بالغ نیست، صبی هم نیست و عدم صبا‌وت در او جاری است.

شاگرد۲: عنوان عامی که همه اینها را میگیرد، سفهی بودن است.

استاد: حالا تنقیح مناطی که میشود، بماند. اینکه بعدًا بسیاری از کبریات، خودش صغریات یک کبرای اشمل باشد، در مباحثه فقه بحث میشود.

شاگرد۲: برای اینکه بیسروته نباشد، اقدامات سفهی بهتر است.

استاد: حالا ببینیم.

شاگرد۳: به نحو سببی و مسببی، شاید مسبب از یک امر دیگری باشد که قبلًا در بحثهای تکلیفی داشتیم که میگفتیم باید مکلف باشد. اینجا هم ممکن است بگوییم «اوفوا بالعقود» و امثال آنها در فضایی است که باید انسان باشد و دیگر نوبت به اینها نمیرسد.

استاد: همان چیزی است که صاحب جواهر داشتند که خطابات شرعیه، منصرف به مکلفین است. وقتی صبی در حین نماز بالغ میشد، آیا نمازش درست بود یا نه؟ مثلًا در مسجد نماز میخواند و دقیقًا پانزده سالش کامل میشود؛ در عروه بود و فروعاتش هم مطرح شده بود. ما یک مبحثه مفصلی داشتیم و همان جا این فرمایش شما مطرح شد و عبارت صاحب جواهر را آوردیم. ایشان فرمودند چون خطابات شرعیه، منصرف به مکلفین و بالغین است، وقتی این صبی داشت نماز را میبست اصلًا تکلیف نداشت و خطابی نداشت، لذا این نماز فایده‌ای ندارد. روی این مبنا، ایشان فرمودند صبی باید اعاده کند و این نمازی که وسطش بالغ میشود، مجزی نیست. همان جا بحث کردیم که این خطابات به چه صورت است. این هم یک کلامی است که باید بررسی شود.

بازبینی #2
ایجاد شده 26 اوت 2025 15:44:44 توسط ... .
به روزرسانی شده 2 اکتبر 2025 13:21:40 توسط ... .